

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره (۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی)

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۲/۰۸/۱۴
عنوان موضوع	<p>بحث و بررسی درخصوص اجرای کامل مفاد بخشنامه بانک مرکزی به شماره ۹۹/۲۱۶۶۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۳ توسط برخی بانک های استان مبنی بر ارتقای نسبت مجموع تسهیلات اعطایی بانک ها و مؤسسات اعتباری در هراستان به حداقل ۵۰ درصد مجموع سپرده های آن استان</p>		
مرجع طرح موضوع	<p>اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان مرکزی با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک</p>		
شرح موضوع	<p>بانک مرکزی در ابلاغیه شماره ۹۹/۲۱۶۶۹ مورخ ۱۳۹۹/۲/۰۳ خطاب به مدیران عامل بانکهای دولتی و غیردولتی و مؤسسات اعتباری غیربانکی، آنها را موظف کرده است که حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۰ نسبت تسهیلات اعطایی آنها در هر استان به مجموع سپرده های آنها در همان استان را به حداقل ۵۰ درصد ارتقاء بخشند. که این بخشنامه به سال های آتی نیز تعمیم داده شده است. در صورتی که این مهم توسط برخی از بانک ها عملیاتی نشده و موجب اعتراض عموم مردم و فعالان اقتصادی شده است.</p> <p>همچنین اخیراً نامه‌ای از سوی وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی به رئیس کل محترم بانک مرکزی منتشر شد و از وضعیت نامناسب تسهیلات دهی برخی بانک ها در استان ها نسبت به سپرده گیری آن ها، انتقاد و اعلام شد که این نسبت در برخی بانک ها بر خلاف بخشنامه بانک مرکزی زیر ۵۰ درصد است. دکتر خاندوزی هشدار داده است که بانک هایی که در اسرع وقت این وضعیت را اصلاح نکنند، در مرحله نخست اخطار دریافت می کنند و در صورت تداوم شرایط، بانک های خاطی ملزم به تعطیلی شعب استانی خود خواهند شد.</p> <p>اهمیت رعایت نسبت عادلانه آن جاست که سطح پایین نسبت یادشده موجب برهم خوردن عدالت تسهیلاتی در بین استان های کشور می شود یعنی استان ها به نسبت سپرده هایی که از مشتریان بانک ها دریافت می شود، شاهد ارائه تسهیلات به خانوارها و بنگاه ها نخواهند بود. این امر موجب خروج پول از چرخه اقتصادی استان است.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>۱. سپرده ها پس از جذب در استان ها، راهی تسهیلات دهی یا اجرای پروژه ها در استان های دیگر می شود. این فرایند معیوب، به طور مستقیم بر هدایت متعادل و عادلانه جریان نقدینگی و تسهیلات در کشور اثر می گذارد. موضوعی که نارضایتی خانوارها و همچنین کند شدن جریان تولید در برخی بنگاه ها را در پی خواهد داشت</p> <p>۲. بانک ها به ویژه برخی از بانک های غیر دولتی فاصله بسیار زیادی با عدد مصوب بانک مرکزی (صرف حداقل ۵۰ درصد سپرده های هر استان برای تسهیلات دهی در همان استان) دارند.</p> <p>۳. برهم خوردن عدالت تسهیلاتی در بین استان های کشور نتیجه مقاومت در بازگردانی پول در استان محل کسب آن می باشد.</p>		
جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۴	<p>جلسه کارشناسی شورا مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۴ در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اراک به ریاست جناب آقای امینی نائب رئیس اتاق بازرگانی اراک و با حضور آقایان بابایی عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی اراک، نوری معاون اقتصادی اداره کل امور اقتصادی، قربانی نماینده اداره کل صمت، اکبری نماینده بانک ملی (شورای هماهنگی بانک ها)، یوسفی نماینده بانک صنعت، معدن و داود آبادی نماینده اتاق تعاون استان و همچنین با حضور مروجی نماینده شرکت بورس اوراق بهادار ایران و سایر فعالین حوزه مرتبط با موضوع تشکیل گردید و موضوع فوق بررسی و نظرات ذیل تشریح شد و در نهایت با توجه به مباحث مطروحه پیشنهاد ارائه آن در صحن اصلی شورا مطرح گردید.</p>		

۱. آقای بابایی عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی اراک مرکزی فرمودند: ارتباط تنگاتنگ صنعت و نظام بانکداری ایران با مباحث اقتصادی موضوعی غیر قابل انکار بوده، به نحوی که در مواقعی که بهبود وضعیت اقتصادی در میان باشد به سرعت وظیفه‌ای به شبکه بانکی اختصاص داده شده و سهم قابل توجهی از عوامل پشتیبان را متوجه صنعت بانکداری می‌نماید. بسته به درصد وابستگی اقتصاد هر کشور به شبکه بانکی، این صنعت بعنوان یکی از عوامل پیشران رشد اقتصادی، دارای سهم متفاوت است. اما مشکلاتی در این صنعت وجود دارد که فعالین اقتصادی را در امر اخذ تسهیلات با چالش روبرو ساخته از جمله در استان مرکزی با بیش از ۳۰۰۰ صنعت متنوع اکثر صنایع نیازمند تامین مالی از بانک های هستند. اما..... زمانی که بانک ها به جای پرداختن به وظایف سنتی و پرداخت تسهیلات بعنوان یک سرمایه گذار در عرصه فعالیت های اقتصادی، نقش ایفا می کنند، عملا فرصت را از بخش های تعاونی و خصوصی که عمدتا دسترسی به منابع مالی کافی ندارند، سلب می نماید و همچنین ناچار می باشند منابع خود را صرف پیشرفت پروژه های سرمایه گذاری خود نمایند و این موارد شبکه بانکی را در جایگاه رقیب جدی سایر بخش های اقتصادی قرار داده و از آنجایی که معمولا بخش های متقاضی تامین مالی، با صرف زمان و گذراندن تشریفات اداری دست و پا گیر، موفق به دریافت تسهیلات بانکی میگردند، با ظهور این شرایط، عملا بهره مندی از تسهیلات بانکی را دشوارتر خواهند یافت. پیشنهاد می گرد این موضوع در جلسه آتی شورا مطرح و اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان گزارشی از وضعیت نسبت پرداخت تسهیلات به سپرده بانک های استان را ارائه نمایند.

۲. آقای نوری معاون اقتصادی اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان فرمودند: درخصوص موضوع دستور کار نسبت پرداختی بانک های استان به نحوی است که میانگین پرداختی بالای ۵۰ درصد است اما این نکته هم قابل توجه می باشد که به نسبت برخی استان های درصد پایینتری در پرداخت تسهیلات داریم و متاسفانه در برخی از بانک های خصوصی نیز درصد پرداخت زیر ۵۰ می باشد که برخلاف مقرر بانک مرکزی است. به طور کلی با توجه به تحلیلهای کارشناسان حوزه بانکی برخی از قوانین پولی بانکی بایستی اصلاح گردد که نیازمند همت مسئولین در سطح ملی می باشد اما به صورت ویژه در خصوص مقرر بانک مرکزی و عدم تمکین برخی از بانک های استان به رعایت نسبت ۵۰ درصد پیشنهاد می شود علاوه بر مطرح نمودن برخی از بانک های استان که نسبت به پرداخت تسهیلات همکاری و همراهی داشتند با سازوکاری مناسب بانک های مذکور که نسبت متعادلی نداشته اند نیز مجاب به رعایت این مهم شوند.

۳. آقای یوسفی مدیر امور شعب بانک صنعت و معدن استان فرمودند: نظام مالی کشور ما همانند کشورهای در حال توسعه مبتنی بر یک نظام بانک محوری هدایت می گردد به عبارت دیگر نظام بانکی با داشتن بیشترین سهم (۹۰درصد) در تامین منابع مالی جامعه یک نقش انحصاری را ایفا می کند وجود این ساختار مشکلات و تبعات منفی اقتصادی را در کشور به دنبال خواهد داشت و فشار مضاعفی را بر دوش بدنه بانکی کشور با توجه به وضعیت اقتصادی حاضر وارد می کند. پرداخت تسهیلات تکلیفی با توجه به کمبود منابع، یکی از مشکلات حاد نظام بانکی است که عدم تخصیص بهینه منابع را بطور مضاعفی تشدید کرده است به هر حال

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره ۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفتگوی دولت و بخش خصوصی

<p>بررسی این موضوع در کارگروه ها می تواند ایجاد کننده جریانی باشد تا شرایط پرداخت تسهیلات به نحوی مطلوب برای متقاضیان مخصوصا توسط برخی بانک ها که نسبت زیر ۵۰ درصد را دارند باشد. علی رغم اینکه بانک صنعت و معدن در این مهم جزء بانک های پیشتاز و قابل قبول در پرداخت تسهیلات می باشد اما با پیشنهاد کارگروه مبنی بر طرح در جلسه اصلی موافق هستیم.</p> <p>۴. آقای اکبری نماینده بانک ملی استان فرمودند: به دلیل شرایطی که بانک ها در سنوات گذشته با آن مواجه بوده اند باعث شده تا منابع و مصارف بانک ها هیچ زمانی با یکدیگر همخوانی نداشته باشد و این ناترازی، در نهایت این شرایط را به وجود آورده که بانک ها برای ادامه فعالیت و انجام امور جاریشان، با مشکلاتی از جمله اقدام به اضافه برداشت از بانک مرکزی مواجه شوند که این پدیده به یک روال برای بانک ها تبدیل شده است. یکی از عوامل موثر بر ایجاد مشکلات نظام بانکی، بحث کمبود سرمایه است. بانک ها در حال حاضر توان نسبت های مالی را ندارند و با وجود نقدینگی که در جامعه وجود دارد سرمایه ثبتي شان خیلی قابل قبول نیست، بنابراین در این شرایط بانک نمی تواند با وجود نسبت کفایت سرمایه پایین خود، منابع لازم را برای توسعه فعالیت های اقتصادی و تامین اعتبار این بخش ها فراهم کند.</p>	
<p>۱- کمیسیون هماهنگی بانک های استان (بانک ملی) طی مکاتبه ای با کلیه بانک های دولتی و غیر دولتی استان، نسبت به رعایت مقرر و ابلاغیه بانک مرکزی در خصوص پرداخت تسهیلات حداقل ۵۰ درصد سپرده بانکی تاکید و به صورت ویژه برخی از بانک های استان را که در سال ۱۴۰۱ میزان کمتر از ۵۰ درصد تسهیلات ارائه نمودند را ملزم به افزایش این درصد تا پایان سال ۱۴۰۲ نماید. (استاندار به عنوان ریاست شورای استان، دبیر شورای گفت و گوی استان و مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان در جریان مشروح مکاتبات فوق قرار گیرند).</p> <p>۲- کمیسیون هماهنگی بانک های استان و اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان نسبت به رصد بانک ها در خصوص رعایت ابلاغیه مذکور توسط بانک ها و درصد های پرداختی تا پایان سال ۱۴۰۲ اهتمام ورزند و گزارشی از وضعیت پرداختی تسهیلات پیرو ابلاغیه مذکور در آخرین جلسه شورای گفت و گوی استان در اسفند ماه ۱۴۰۲ ارائه نمایند.</p> <p>۳- با توجه به عدم توازن سپرده های بانکی و ارائه تسهیلات در کشور به ویژه در سطح استان های محروم و کمتر توسعه یافته و تمرکز پرداختی در چند استان بیش از درصد های ابلاغی پیشنهاد می گردد با توجه به ابعاد ملی موضوع از طریق دبیرخانه شورای گفت و گوی استان مستندات به شورای ملی ارسال و مورد پیشنهادی وزیر محترم اقتصاد مبنی بر اینکه "پس از ارائه مهلت قانونی به بانک ها برای اصلاح رویه خودشان و در صورتی که اگر رویه ۵۰ درصد بانک مرکزی اعلام نشد، امکان توسعه شعب از بانک های متخلف در استان ها گرفته شود" از طریق شورای گفت و گوی ملی به صورت مستمر مورد پیگیری قرار گیرد و گزارش پیگیری ها به شوراهای استانی نیز منعکس شود.</p> <p>۴- وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی جناب آقای دکتر خاندوزی طی سال اخیر بر ضرورت توجه به بانک ها به توسعه منطقه ای و حفظ نسبت استاندارد تسهیلات به سپرده در برش استانی تاکید نموده اند. حتی در این</p>	<p>پیشنهادات</p>

فرم گزارش کارشناسی

(پیوست شماره (۱) دستورالعمل تشکیل و نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی)

راستا دو استان را به عنوان پایلوت کشوری انتخاب و وظیفه ممیزی و رتبه بندی شبکه بانکی در استان های موصوف را به ادارات کل امور اقتصادی و دارایی احاله نموده اند که پیشنهاد می گردد: این موضوع به سراسر کشور تسری یابد. چرا که بانک ها به ویژه در برش استانی باید همسو با سیاست های منطقه ای باشند و نه مستقل از آن که ممکن است اثر خنثی سازی سیاستگذاری و اجرا را به دنبال داشته باشند.

برخی پیشنهادات کیفی:

- کاهش تعداد بانک ها در کشور و تمرکز بیشتر به جهت جلوگیری از تولید نقدینگی مضاعف و همچنین افزایش نظارت بر آن ها
- منوط کردن صدور مصوبات ستاد تسهیل و رفع موانع تولید به انتقال حسابهای بانکی به داخل استان
- قانونی کردن الزام رعایت سهم ۵۰ تا ۷۰ درصدی تسهیلات دهی هر بانک در قانون برنامه هفتم توسعه
- اعطای اختیارات نظارتی تام به مقامات و مدیران استانی در تحلیل عملکرد بانک ها و نقش آن در اقتصاد استان
- مهار تورم برای مجاب نمودن مشتریان بانکی به رسوب پول در حسابها برای دریافت تسهیلات
- افزایش سهم استان ها در تسهیلات تکلیفی
- تنوع بخشی به نظام تامین مالی و اجتناب از تک محوری بودن بازار مالی در ایران
- الزام بانک های خصوصی به رفع ناترازی سپرده به تسهیلات و ایفای نقش در کمک به تولید و اعطای تسهیلات اشتغال آفرینی
- حضور فعال و مشارکت جویانه بانک مرکزی در برش استانی

بخشنامه بانک مرکزی به شماره ۹۹/۲۱۶۶۹ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۳

فهرست مستندات و مدارک پشتوانه